

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІЗМАЇЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ЗАГАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ, ДОШКІЛЬНОЇ, ПОЧАТКОВОЇ
ТА СПЕЦІАЛЬНОЇ ОСВІТИ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Генеза новаторських навчально-виховних закладів в Україні
(назва навчальної дисципліни)

освітній ступінь доктор філософії
(назва освітнього ступеня)

галузь знань 01 Освіта/Педагогіка
(шифр і назва галузі знань)

спеціальність 011 Освітні, педагогічні науки
(код і назва спеціальності)

освітня програма / спеціалізація Освітні, педагогічні науки
(код і назва спеціальності)

тип дисципліни вибіркова
(обов'язкова / вибіркова / факультативна)

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньо-професійної програми

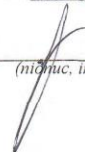
Н.В. Кічук

(підпис, ініціали, прізвище)

РЕКОМЕНДОВАНО:

кафедрою загальної педагогіки, дошкільної, початкової та спеціальної освіти протокол № 9 від 29 січня 2020р.

Завідувач кафедри

Д.Г. Іванова

(підпис, ініціали, прізвище)

ПОГОДЖЕНО:

Голова Ради з якості вищої освіти педагогічного факультету

Ю.І. Сич

(підпис, ініціали, прізвище)

Розробники програми:

Кічук Н.В., доктор педагогічних наук, професор, декан педагогічного факультету ІДГУ

Рецензенти програми:

Гуменникова Т.Р., доктор педагогічних наук, професор

1. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна	Заочна
Кількість кредитів: 4	Лекції:	
	20	6
Модулів: 1	Практичні заняття:	
Загальна кількість годин: 120		
Рік вивчення дисципліни за навчальним планом: II	Лабораторні заняття:	
Семестр: 3	Семінарські заняття:	
	20	6
Тижневе навантаження (год.):	Консультації:	
- аудиторне: 2		
- самостійна робота: 6	Індивідуальні заняття:	
Форма підсумкового контролю: залік		
Мова навчання: українська	Самостійна робота:	
	80	108

2. МЕТА ДИСЦИПЛІНИ

Предмет вивчення навчальної дисципліни: чинники, що детермінують активізацію процесу розвитку вітчизняних навчально-виховних закладів.

Метою вивчення дисципліни є: засвоєння аспірантами параметрів новаторства у діяльності вітчизняних навчально-виховних закладів, стимулювання їхньої інтелектуальної ініціативи щодо новаторського підходу до розширення різновиду навчально-виховних закладів вітчизняної освіти.

Передумови для вивчення дисципліни: педагогічна компетентність викладача ЗВО; інноваційні технології навчання і виховання в ЗВО; педагогічна творчість викладача ЗВО.

Міждисциплінарні зв'язки: персоналі стичний напрям у педагогічних дослідженнях; підготовка фахівця для вищої освіти у зарубіжжі.

3. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

У результаті вивчення навчальної дисципліни аспірант повинен набути такі результати навчання:

1. Знання:

- знати генезу утворення і становлення нововведень в освітню сферу;
- знати ознаки і рівні новаторства в освіті та види новаторства;
- знати складові процесу педагогічного нововведення та кращі вітчизняні практики;

- знати своєрідність існуючих у вітчизняній освітній сфері новаторських практик;
- знати гуманістичні концепції розвитку новаторства в освіті, педагогіці та у професійній діяльності конкурентоздатного фахівця.

2. Уміння:

- здатність розрізняти експериментальні, пілотні й авторські заклади освіти;
- вміння виділяти ідею з новаторського досвіду інших педагогів та творчо її втілювати у практико-орієнтовній діяльності;
- вміння творчо реалізовувати, визнані науковою спільнотою, моделі новаторства;
- вміння трансформувати наукові ідеї визнаних наукових шкіл, котрі сприяють оновленню вітчизняної освіти з огляду на визнані у світі критерії якості.

3. Комунікація:

- працювати в команді фахівців, діяльність яких спрямована на втілення інновацій-трансформацій;
- брати участь у дискусіях із проблематики новаторства у професійній діяльності;
- виявляти іншомовну компетентність у творчому запозиченні нового, котре містить конструктивний педагогічний досвід зарубіжжя.

4. Автономія та відповідальність:

- брати на себе відповідальність за наукову виваженість інноваційних ідей;
- здатність вбачати у педагогічному досвіді колег ознаки новаторства;
- оформлювати у вигляді наукового тексту результати аналітичної роботи щодо популяризації новаторства у вітчизняній освітній практиці.

4. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п	Назви модулів / тем	Кількість годин (денна форма навчання)						Кількість годин (заочна форма навчання)							
		Аудиторні	Лекції	Семінарські (практичні)	Лабораторні	Консультації	Індивідуальні заняття	Самостійна робота	Аудиторні	Лекції	Семінарські (практичні)	Лабораторні	Консультації	Індивідуальні заняття	Самостійна робота
1.	Тема 1. Нововведення як цілеспрямована зміна та як процес освоєння новацій	6	2	4				10	2	2					14
2.	Тема 2. Педагогічні новації – ресурс удосконалення освітньої сфери	6	4	2				10	2	2					14
3.	Тема 3. Чинники новаторства в освітній сфері	6	4	2				12							14
4.	Тема 4. Новаторські освітньо-розвивальні заклади дошкільної вітчизняної освіти	4		4				12	2		2				16
5.	Тема 5. Новаторські загальноосвітні вітчизняні навчальні заклади	6	4	2				12	2		2				16
6.	Тема 6. Новаторські позашкільні розвивально-виховні вітчизняні заклади	8	4	4				10	2		2				16
7	Тема 7. Новаторські заклади вітчизняної вищої освіти	4	2	2				10	2	2					14
Проміжний контроль								4							4
ВЬОГО:		40	20	20				80	12	6	6				108

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

5.1 Зміст навчальної дисципліни за темами

Тема 1. Нововведення як цілеспрямована зміна та як процес освоєння новацій
 Генеза – процес утворення і становлення нововведень – важлива передумова успішного опанування цього явища. Творчий доробок А.С.Макаренка, В.О.Сухомлинського – класичний взірець новаторства у вітчизняній освіті. Ознаки новаторства в освіті (наукова обґрунтованість нововведення; перевірка нововведень досвідом; стійкість позитивної динаміки результатів). Творча індивідуальність суб'єкта нововведень як вирішальний чинник продуктивних нововведень. Узагальнена характеристика джерел творчої особистості.

Тема 2. Педагогічні новації – ресурс удосконалення освітньої сфери
Педагогічне новаторство та раціоналізація в освіті. Діяльність експериментальних пілотних авторських шкіл як прояв педагогічного новаторства. Види нововведень (за видами діяльності – педагогічні, забезпечувальні, управлінські; за об'єктом змін – ресурсні, технологічні, продуктивні; за характером змін, що вносяться – радикальні, комбінаторні, модифікуючі); за масштабом змін, що відбуваються – локальні, модульні, системні. Складові процесу педагогічного нововведення (створення; сприйняття; оцінка; опанування; впровадження педагогічних новацій).

Тема 3. Чинники новаторства в освітній сфері

Новітні досягнення психолого-педагогічних наук як чинник новацій в освіті. Творче запозичення ідей, що містить передовий вітчизняний та зарубіжний досвід освітян. Новація як цілеспрямована зміна, котра полягає у виникненні нової (модифікації існуючої) освітянської практики та має на меті пошук більш перспективних форм і засобів педагогічної діяльності. Поняття про інновації-трансформації. Шляхи збагачення інноваційного потенціалу суб'єктів нововведень.

Тема 4. Новаторські освітньо-розвивальні заклади дошкільної вітчизняної освіти
Спадщина Софії Русової («Український дитячий садок») – взірць новаторства щодо реалізації ідеї плекання національної та загальнолюдської культури дітей дошкільного віку. Новаторські практики закладів вітчизняної дошкільної освіти (В.Ільченко «Довкілля»; Т.Піроженко «Мовленнєве зростання дошкільників»; М.Єфименко «Театр фізичного розвитку та оздоровлення дітей»; Л.Шульга «Поліхудожній розвиток дошкільника» та ін.), новаторів впровадження ідей медико-педагогічної технології, музично-терапевтичної педагогіки («ПіснеЗнайко») тощо, новітніх підходів до творчого розвитку дошкільнят (Луценко О.П. –ЗДО №96, м. Харків – засобами писанкарства; Бондаренко В.О. – ЗДО №265, м. Харків – екологічне світорозуміння через пошуково-дослідницьку діяльність та ін.). Проблемні питання розвитку готовності (мотиваційна, рефлексивна, когнітивна, креативна) до новаторства у педагогів-дошкільників.

Тема 5. Новаторські загальноосвітні вітчизняні навчальні заклади

Всеукраїнські фестивалі-конкурси новаторства у загальноосвітніх закладах – запорука сприйняття та генерації нових ідей освітянською спільнотою. Генеза авторських шкіл України («Школа радості» В.Сухомлинського, «Школа над Россю» О. Захаренка, «Богданівська трудова політехнічна школа» І Ткаченка). Узагальнена характеристика новаторських шкільних практик сьогодення – переможців конкурсу «100 кращих шкіл України (авторська школа М.П.Гузика, м. Чорноморськ, Одеська область; авторська школа М.Чумарної «Тривіта», м. Львів; «Школа – соціокультурний центр сільської громади» Рибинської ЗОШ Донецької області; «Школа здібностей Гуцульщини» Яворівський НВК Івано-Франківської області та ін.). Форми підтримки новацій Українським фондом соціальних інвестицій (УФСІ).

Тема 6. Новаторські позашкільні вітчизняні розвивально-виховні заклади

Освітньо-виховне середовище українського соціуму як ресурс позитивної соціалізації учнівської молоді засобами дозвіллевої діяльності. Позашкільний

навчальний заклад як об'єкт педагогічних інновацій (статус, види, форми діяльності). Комплексні та профільні новаторські позашкільні навчально-виховні заклади: зміст і напрямки діяльності, превалюючі особливості побудови навчально-виховного процесу (варіативність, різномірність, добровільність, багатокладність, необмежені можливості у часі і географічних межах здійснення, практико-орієнтовний зміст).

Просоціальні новаторські моделі дозвілля дітей та молоді (розвага «Заняття Гнома Економа» (автор – Камазіна Н.О., НВК №15, м. Харків), проектна діяльність громадської організації «Істр» (м. Ізмаїл, ЗОШ №1, Одещина), хореографічна гімназія «Кияночка» (Д.Є.Кайгородов), «Київська дитяча Академія мистецтв» (М.І.Чемберджи) тощо.

Тема 7. Новаторські заклади вітчизняної вищої освіти

Поняття «Новаторський заклад вищої освіти». Наукова школа вченого як інституція ЗВО та чинник активізації новаторства. А.М.Богуш – засновник української лінгводидактики та її наукова школа. О.Я.Савченко – розробник ідеї «створення ситуації успіху» в сучасній початковій школі та доробок послідовників науковця. Акмедосягнення науково-педагогічної школи О.А.Дубасенюк у підготовці інноваційного фахівця. Узагальнення наукового доробку представників української діаспори – пріоритет наукової школи І.С.Руснака. Новаторський досвід І.А.Зязюна щодо стратегії розвитку педагогічної майстерності конкурентоздатного фахівця. Методологічне спрямування наукових досліджень проблематики новацій в освіті – основа наукового доробку С.У.Гончаренка. Типологія вітчизняних ЗВО (університет (класичний, технічний), галузевий; академія; інститут; коледж; національний ЗВО, дослідницький університет): контекстність критеріїв Шанхайського рейтингу університетів світу.

5.2 Тематика семінарських (практичних, лабораторних занять)

Тема 1. Педагогічні новації – ресурс удосконалення освітньої сфери.

Тема 2. Чинники новаторства в освітній сфері.

Тема 3. Новаторські освітньо-розвивальні заклади дошкільної вітчизняної освіти.

Тема 4. Новаторські загальноосвітні вітчизняні навчальні заклади.

Тема 5. Новаторські заклади вітчизняної вищої освіти

5.3 Організація самостійної роботи студентів

№ з/п	Види роботи	Кількість годин	Форми звітності
1.	Аналіз наукових джерел з проблематики нововведень в освітню сферу	20 (30)	Конспект
2.	Узагальнення існуючих у вітчизняній освіті новітніх практик	18 (30)	Структурно-логічні схеми (за ланками освіти)
3.	Вивчення і систематизація джерел з проблематики новації в освіті	18 (20)	Складання картотеки адресної новації
4.	Проведення аналітичної роботи,		Участь у дискусіях,

	спрямованої на виявлення інноваційного потенціалу суб'єктів нововведення	20 (24)	публікації у наукових виданнях
5.	Підготовка до модульного контролю	4 (4)	Модульна контрольна робота
	Разом:	80 (108)	

Тематика індивідуальних (групових) завдань:

- 1). Написати і презентувати есе з теми «Дитячий садочок (ЗЗСО, ЗВО) майбутнього».
- 2). Розробити алгоритм створення творчої групи однодумців-новаторів «Ми це зможемо...».
- 3). Розробити базові питання до дискусійних форм з теми: «Знання – це скарб, новації – це валюта».
- 4). Підготувати розгорнутий план-проект заходу «З педагогічної скриньки фахівця-новатора» (на варіативній основі типу закладу освіти).
- 5). На основі аналітичної роботи певного нововведення у вітчизняну освітянську практику, оцінити її за параметрами «прогнозовані результати» та «моніторингові результати».

6. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

- 6.1. Форми поточного контролю – участь у діалогічних формах освітньої діяльності.
- 6.2. Форми підсумкового контролю - залік.

7. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Під час поточного контролю оцінюються відповіді аспірантів на семінарських заняттях, результати самостійної роботи та виконання індивідуальних завдань, а також опрацювання наукової літератури.

8. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Переведення підсумкового балу за 100-бальною шкалою оцінювання в підсумкову оцінку за традиційною шкалою

Підсумковий бал	Оцінка за традиційною шкалою
90-100	зараховано
70-89	
51-69	
26-50	не зараховано
1-25	

Схема розподілу балів

Максимальна кількість балів	70 балів (поточний контроль) – середньозважений бал оцінок за відповіді на семінарських заняттях та виконання індивідуальних завдань, який переводиться у 100-бальну шкалу з вагомим коефіцієнтом 0,7	30 балів (проміжний контроль) – за результатами виконання модульної контрольної роботи
Мінімальний пороговий рівень	35 балів (поточний контроль)	16 балів (проміжний контроль)

9. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Технічні засоби для демонстрування презентацій (ноутбук, проектор).

10. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

10.1 Основні:

1. Акмедосягнення науковців Житомирської науково-пед.школи: монографія/ за ред. О.А. Дубасенюк. – Житомир, 2016. 404 с.
2. Богуш А. Вибрані науково-педагогічні статті/ упор. Л.В.Калунська. – Тернопіль, 2019. 304 с.
3. Гончаренко С.У. Педагогічні дослідження. – К., 2008. – 278 с.
4. Дикинсон С. Презентація. Технологія успіха (пер. с англ.). – М., 2003. 256 с.
5. Захаренко О.А. Слово до нащадків – К., 2006. – 216 с.
6. Зязюн І.А. Філософія педагогічної дії: монографія. – Черкаси, 2008. 608 с.
7. Інноваційна діяльність педагога: від теорії до успіху/ упор. Г.О.Сиротенко. – Полтава, 2016. 2016. – 124 с.
8. Кремень В. Освіта і наука в Україні: інноваційні аспекти. – К., 2005. – 400 с.
9. Кучинский В.Ф. Сетевые технологии обработки информации. – СПб: Университет ИТМО, 2015. – 115 с.
10. Руснак І.С. Українське родинне виховання в Канаді: навч. пос. – Чернівці: Букрек, 2013. – 240 с.
11. Формування предметних компетентностей в учнів початкової школи/ О.Я. Савченко та ін.: монографія. К.: пед. думка, 2014. – 346 с.
12. Химинець В.В., Кірик М.Ю. Інновації в початковій школі – Ужгород, 2018. – 344 с.

10.2 Додаткові:

13. Дущенко О.С. Інтернет-технології: навч.-метод.комплекс. – Ізмаїл: Ірбіс, 2017. 292 с.
14. Інноваційні технології в підготовці вчителя сучасної школи: посю/ Коляда М. та ін. – К., 2015. – 312 с.
15. Rajkumar Vuxha, James Broberg, Andrzej Ctoscinski cloud computing Principles and Paradigms. John Wiley and sons, inc, New Jersey, Canada, 2011. – 637 p.
16. Енциклопедія педагогічних технологій та інновацій/ автор-укл. Н.П.Наволокова. – Харків, 2012. – 176 с.

10.3 Інтернет-ресурси:

17. <https://www.shopdisney.fr/ecussons-autocollants-la-belle-et-la-bete-disney-emoji-466045837498.html>
18. https://blog.str.by/languages/za_kylisami_inostrannogo_yazika.html
19. <https://animozar.com/>
20. <https://www.youtube.com/channel/UCakQLdwrxuo0KhJ49Sq2csA>
21. <https://www.podcastfrancaisfacile.com/>
22. <http://www.duolingo.com/>